

Sjov i Dragør...

Forfatteren Harry Kaae fortæller i vor kronik i dag om sjove, gamle påskeskikke i Dragør

En morsom gammel påskeskik holdes stadig i hævd i Dragør. Første påskedags eftermiddag vil man kunne se Dragørungdommen trille påskeæg ned ad Blushøj, byens gamle fyrbakke, sømærke og formodentlig oldtidshøj, akkurat som forfædrene har gjort det gennem århundreder. -

Oprindelig krævede traditionen at byens mindre børn gav møde på Blushøj skærtorsdag og langfredag for at pille sten af skråningen og glatte ujævnheder sådan at æggene kunne trille uhindret ned ad højen.

Medens de små sled i det med krumme rygge, samledes de større børn og ungdommen fra 15-16 op til 20 års alderen - for også at få varme i kroppen - til en »To mand frem for en enke« eller en »Ager«, som det hedder på dragørsk. De unge der havde været ude at sejle og naturligvis allerede følte sig som helbefarne, bar som tegn på deres mandfolkeværdighed høje floschatte, hvilket tillige forpligtede dem til at give de små brystsukker, indkøbt hos slikmutter Karen Westers, der havde bod oppe ved nuværende Dragørhjørnet.

Stadig ifølge traditionen er det Dragørpigerne, der leverer æggene og drengene, der triller dem. Og for at det skal være helt rigtigt må det ikke være »købmands-æg«, men »forærgings-æg«.

Dragørpigerne dekorerer æggene ved at omvikle dem med persilleblade eller vintergækker og koge dem hårdkogte i frugtfarve, så de bliver smukt mønstrede. Kaffe-grums og tørrede løgblade benyttes også som farvemiddel og giver æggene en køn brun kulør.

Det er dansehestene blandt dren-

gene der lukrerer af den gamle påskeskik, idet pigerne traditionsmæssigt forærer æggene til de kavallerer de har danset med ved fastelavnens baller. De drenge, der har holdt sig beskedent - og undseligt - tilbage ved dansen, må nøjes med at trille appelsiner ned ad Blushøj påskedags eftermiddag.

Æg som pynt på dragkisten

En gammel Dragørmand har givet et sødt lille erindringsbillede fra en påskedags eftermiddag ved Blushøj i 80'erne: - Vi spadserede rundt på marken ved højen, fortæller han - drengene i flokke for sig, og pigerne arm i arm i klynger for sig. Når vi så passerede en pige vi havde danset med, mumlede hun ligesom tilfældigt henkastet og med blikket undseligt heftet på jorden: »Vil du ha' et æg af mig?«. Det hørte sig til at man spillede overrasket over gaven, roste æggets usædvanlige fine dekoration, naturligvis medens pigen blussede som en bonderose og veninderne knækkede sammen i grin. Ofte bestod gaven fra en enkelt pige i 2-3 eller flere æg, alt efter hendes hjemsejle. En kammerat og jeg fik en påske nogle og fyrrer æg hver, så vi måtte hjem flere gange og tomme lommerne. De finest dekorede æg blev lagt på dragkisten til pynt, resten gjorde familien hurtigt kål på. Men eet æg gemte man til »evig« tid: ægget man fik af sin lille hjertefilajs med strutærmeforklædet og frikadellerne ved ørerne.

Pillemad og »spejlæg«

Nu var der imidlertid - og er der naturligvis stadig - Dragørdrenge der føler sig alt for store til blot at

trille med påskeæggene. De kræver en mere voldsom udfoldelse og medbringer derfor en læderslynge - på dragørsk lars slinge ehvori ægget anbringes, og så kappes de med kammeraterne om hvem der kan kaste ægget højest op mellem de nøgne trækroner.

Denne morsomme påskeskik samler naturligvis altid mange tilskuere - ikke mindst blandt Dragørgæssene, der instinktmæssigt dukker op på klokkeslet og tålmodigt venter på at æggene skal knuses mod jorden og gå i pillemad, som det kaldes. Og da det hævdes at der er mere næring i eet æg end i en hel søk kartofler, og at den der guffer rigeligt i sig af påskeæg vil opnå et glimrende helbred fremover, er det kun rimeligt at det bliver gæssene, byens kølebørn og kommende Mortensgæs og julestege, der gør sig til gode med pillemaden.

Naturligvis kan det hælde, at et æg, der sendes til vejrs med lærslingen, tager en uheldig retning og dumper lige midt ned i menneskesværmen, der har samlet sig ved foden af Blushøj. Den ovenomtalte Dragørsømand har fortalt om en gang, da Dragørs værdige og selvbevidste byforstander var tilskuer ved Blushøj, og netop som han havde lettet på den høje hat for at hilse på fru gårdejerens Madsen, fik et æg pladask på sin blankpolerede skaldepande. Ægget var tilmed en en fejltagelse kun blødkogt, så blommen flød den uheldige byforstander ned ad kinderne og filtrerede sig ind i skipperskægget.

»Hvad han inte var pæn, det blev han da!« som Fritz Jürgensen ville ha' sagt!

Obra dobra dundre dig.

Anden påskedags eftermiddag var det skik at de unge der havde været på Blushøj, mødtes ved Dragørhjørnet, hvor drengene nu som tak for æggene bød pigerne på brystsukker. Derefter promenerede man ned ad kongevejen - naturligvis på

hver sit fortov - ned til havnen, videre ad strandlinjen, Rønne allé (dengang Sydgrønningen) til Vestgrønningen - forresten samme rute, der var de nyforlovedes traditionelle præsentationspromenade, så at sige den officielle deklaration, der blev modtaget og kommenteret af de nikkende gammelhoveder bag ruderne: »Hæ, ser man det, ser man det! Så be' det alligevel Neel og hendes sømand. Hun havde da ellers travlt nok med ham kringlevrideren fra København«.

Var vejret lunt endte påskeægstriflerne og deres små dansedamer på promenaden ude på Sønderregnene, hvor der blev leget tagfat eller »Holde« som det hedder på dragørsk. Et sjovt gammelt vrøvlevers benyttedes til at tælle deltagerne ud indtil den sidste der skulle »stå«. Verset lød:

Ennikke Bennikke, sukker du mig,
Obra dobra dundre dig
Her skal ske en østenvind,
kører en bådsmænd ud og ind
hans navn skal man kalde
Erik kerik kobberpenge
Es pres, du er ude -

Eller man legede »Skillevings«, uer kommer af »Skelne hvem« det vil sige at deltagerne skiftede huer og frakker og vendte ud og ind på tøjet, i det hele taget gjorde sig så ukendelige som muligt, og så skulle den, der »stod« skelne, hvem der var hvem.

(Måske burde jeg fortie, at jeg ved et påskebesøg i Dragør i årene omkring første verdenskrig, søgte at bringe lidt fornyelse ind i det lokale sang-repertoire ved at foreslå en runddans, jeg havde lært i en sommerferie i Sandvig på Bornholm og haft megen fornøjelse af. Det var denne her, De ved nok: »En, to, tre, fire, jeg elsker . . . ?« Naturligvis lå der lumskeri bag.

Mit hjerte flammede for den rød-hårede Leise datter af skorstensfejeren i Sten Magleby. Men den elskov blev der ingen lykke ved.

Hver gang Leise Gyldenbår skulle ælske Harry, blev hun så rædselsslagen, at hun tissede i bukserne. Der må allerede dengang ha' været noget dæmonisk ved mig!

Drik ud, mit barn.

Til påske-traditionerne hørte også et eller flere børneboller, der blev afholdt enten hos Lars Ols i Strandstræde (nuværende nr. 28), i Holms lokale (Borgerforeningen) eller hos Niels Borg i Bymandsgade (det gulkalkede hus på hjørnet af Blegerstræde). Sædvanligvis var det sammenskudsboller hvor pigerne betalte for kaffe, sukker, blødt brød og tyk fløde fra g'oren, medens drengene sørgede for lokale, musik, lys, brændsel - og Rom! - Så utroligt det end lyder, blev der købt flere potter Rom til en sådan børnebals-aften. Det var et eftertragtet job for drengene at hente rom'en på Ny kro (75 øre potten), og det hændte nogle gange at de, for at være rigtigt seje, købte extra en hal' pot brændevin (12 øre) til at hælde i rom'en.

Ganske vist var punchen, når den blandedes med vand, sukker og citron ikke af stærkeste bryg, men stram nok til børn, erklærede den gamle dragører. Og han må jo vide det.

Når ballet havde været til ud på de små timer, kunne det hælde, at lokalet var fyldt med dobbelt så mange baldeltagere som der havde været fra begyndelsen. Det var snyltere som havde sneget sig ind for at få en gratis balaften. Først prøvede man på at få dem ud med det gode. Hjælp det ikke, blev en dreng placeret ved hvert tællelys på væggen. På et givet signal slukkedes lysene, og man stormede ind på snylterne og kastede dem ud. Pudsigt nok var det pigerne, der uddelte de mest træfsikre næsetyvere, også kaldet »blodgummer«. O' Dragørpige, stort er dit mod, og stærk din arm!

Harry Kaae.